

DEBRÉCZÉNI FÜGGETLEN UJSÁG

EGY ÓRA . . . K 10.—
NEGYED ÉVRE K 30.—
FÉL ÉVRE . . . K 60.—
EGÉSZ ÉVRE . K 120.—

SZERKESZTŐSÉG ÉS
KIADÓHIVATAL: DEB-
RECEN, PIAC-U. 49. SZ.
TELEFONSZÁM: 18.

POLITIKAI NAPILAP.

Budapest

A megpróbáltatás utolsó óráján túl vagyunk! Budapestet a román hadsereg csapatai elfoglalták, a kommunista-kormány elmenekült s ezzel a bolsevista-rendszer elmult.

A két milliós világváros, a magyarság büszkesége, a magyar állam élet központja, éltetője és irányítója, Kelet- és Nyugateurópa választóján a hatalmas kapu, a Duna öre, nekünk minden reményünk, vágyunk és célunk: Budapest felszabadult a szörnyű lidércnyomás alól és az elpusztíthatatlan élet ruganyosságával az lesz rövidesen, ami volt és aminek lennie kell, központja és irányítója nemzeti életünknek, megindítója és nagyrafejlesztője állami létünk újjáébredésének.

Budapest felszabadult! Hosszu, végtelenül hosszú hónapok minden éjszakáján ezért imádkoztunk, ezzel álmotunk, minden nap erre szerettünk volna ébredni, mert éreztük és tudtuk, hogy ettől függ minden, sorsunk, életünk, jövőnk.

Most beteljesedett a vágyunk, valóra vált az imádságunk és ezzel elérkezett számunkra a tehetetlen áhítózás kora helyett a tett-erős munka korszaka. Budapest felszabadulását nyomon követi a magyar kérdés rendezése, a felelős kormány megalakulása és az alkotó munka megindulása.

Már most, a felszabadulás pillanatában le kell szögeznünk azt a szilárd hitünket és meggyőződésünket, hogy a felelős kormány csak a demokrácia, a radikális haladás és a Nyugateurópa-hoz való őszinte közeledés programja alapján létesíthet, már most meg kell állapítanunk, hogy életünk, állami létünk, jövőnk attól függ, tud-e a magyarság, akar-e a magyarság a rettenetes „nye pozvolim“, a szörnyű „nem akarom“ politika helyett a szabad, friss, egészséges és egvedül célhozvezető haladás politikai útjára lépni.

Budapest felszabadulása az élet lehetőségét jelenti. A legközelebbi hetek eseményei, ezek között elsősorban a magunk érzel, megnyilvánulásai és tettei döntik majd el, hogy megérdemeltük-e ezt a lehetőséget, tudunk-e új életet kezdeni, amely Európának nyugalmat, nekünk pedig lázas és szakadatlan, de tudatosan és szívesen, minden erő és minden érték egyesítésével végzendő emberfeletti munkát jelent.

A román csapatok bevonultak Budapestre

Öt vörös hadosztály megadta magát — A bolsevik kormány elmenekült — Miskolczt is elfoglalták a román csapatok

A román csapatok augusztus 4-én délután 6 órakor bevonultak Budapestre. A főváros lakossága nagy lelkesedéssel és virágokkal fogadta a vitéz és felszabadító román csapatokat.

A vörös hadsereg öt hadosztálya minden feltétel nélkül lerakta a fegyvert.

A román csapatok győzelme után a bolsevik uralom véget ért és ügye teljesen elveszett. Kun Béla és a népbiztosok elmenekültek.

A román csapatok ugyancsak augusztus 4-én Miskolcot is elfoglalták.

Más forrásból jelentik: A román hadsereg járőrei tegnap bevonultak Budapestre. A járőröket követte délután a román lovasság bevonulása, melyet Budapest lakossága a felszabadulás érzésével fogadott. Szombaton négy, vasárnap pedig három és pedig az 1., 2. és az 5. vörös hadosztály letette a fegyvert a román csapatok előtt. Budapest megszállása egy-két nap alatt fog megtörténni.

Peidl Gyula miniszterelnök Megalakult az új kormány

Szeged, aug. 5. A „Népszava“ szombati száma közli, hogy pénteken lemondott az egész bolsevista-kormány és munkásokból álló tisztja szocialista kormány vette át az uralmat. Az új kormány szakított a kommunista rendszerrel és többé nem népbiztosokból, hanem miniszterekből áll. Tagjai között vannak olyanok is, akik résztvettek a bolsevista kabinetben is, de exponált kommunisták nem voltak. Olyan miniszter, aki a proletárdiktatura kiküldés előtt a kommunista párthoz tartozott, nem szerepel az új listában.

A kormány tagjainak névsora a következő:

Miniszterelnök: Peidl Gyula.
Külgügyminiszter: Agoston Péter.
Ipari és kereskedelmi miniszter: Dovcsák Antal.
Közoktatásügyi miniszter: Garbai Sándor.
Igazságügyi miniszter: Garrai Ernő.
Hadügyminiszter: Haubrich József.
Nemzetiségi miniszter: Knaller József.
Közélelmezési miniszter: Knittelhoffer József.
Pénzügyminiszter: Miklós Ferenc.

Bellügyminiszter: Payer Károly.

Munkaügyi és népjóléti miniszter: Szabó Imre.

Földmívelésügyi miniszter: Takács József.

Az új magyar kormány elnöke: Peidl Gyula tudvalevőleg nyomdász munkás volt és a Berinkey-kabinetben a népjóléti tárcát látta el. Kifejezett ellen-sége volt a kommunistáknak, akik — amikor a leszerelt altisztek túlzott követeléseit nem teljesítette — erősen tüntettek ellene. Peidl Gyula a proletárdiktatura kiküldésakor teljesen visszavonult a közéletől.

Az új kormány kiáltványa a magyar néphez

Az új kormány proklamációt adott ki, amely így szól:

Magyarország népéhez!

Az ántánt hatalmai ultimátumot intéztek hozzánk, követelték, hogy a tanácsrendszer alapján álló kormány helyét más kormány váltsa fel. Ehez a feltételhez fiztük a béketárgyalások megkezdését. A magyarországi szocialista szövetséges tanácsköztársaság kormánya úgy látta, hogy az ántánt hatalmaival a szívós ellenállás csak haszontalan vérontáshoz vezetne, ezért letette megbízatását. Az ország ideiglenes kormányzását a központi munkástanács megbízásából átvette a legvelmeztet ma-

gyarországi szakszervezetek vezetőiből alakult új kormány. Az új kormány az öntudatos szervezett munkásság erejére támaszkodik. Célszerű a rend fentartása és az ántánttal való tárgyalások megkezdése.

A budapesti kormány kiáltványt intézett távirati úton az ország meg nem szállott részeinek minden városához és községéhez. Tudomásul adja, hogy elfoglalja helyét, minden munkástanács a helyén marad. Az ántánt utján megtörténtek a lépések a fegyverszünet megkötése érdekében. Felhívja az ország egész lakosságát a belső béke és rend, valamint nyugalom biztosítására.

A kormány felhívja Magyarországot, hogy fegyvelmeztelen várja be az eseményeket és feltétlenül engedelmességedik a kormány rendelkezéseinek. Mindenki maradjon a helyén. A munkástanácsok és egyéb hatóságok szigorúan teljesítsék kötelelességeiket. A rend és fegyvelm megsértőire a kormány teljes erővel fog lesújtani. A rend és fegyvelm fentartásával az új kormány megbizta Haubrich József hadügyminisztert, aki a kormány rendelkezéseinek ellenszegül, a szervezett munkásság akaratával találja magát szemben. Magyarországot csak a rend és csak a fegyvelm mentheti meg a pusztulástól.

Statárium Budapesten.

Az új kormány minden eszközzel fön akarja tartani a rendet. Budapest teljhatalmu diktátorrá nevezte ki Haubrich minisztert, aki a következő felhívást bocsátotta ki:

Mindenkihez!

A IV. hadtest területére további intézkedésig **elrendelem a lesgzigorubb statáriumot. Minden rendbontó, fosztogató, valamint aki parancsaimat nem teljesíti, a helyszínen agyonlövetik. Általános záróra este 8 órakor.** 8 óra után a karhatalmon kívül senki sem tartózkodhatik az utcán. Szabadnapos vörös katonák és vörös öbök tartoznak azonnal laktanyájukba bevonulni.

Budapest, 1919 augusztus 1.

Haubrich s. k.,
Budapest város teljhatalmu diktátora.

Az entente képviselője a magyar néphez

Romanelli olasz alezredes, aki ezidőszert egyedi képviselője Budapesten az antantnak, a következő kiáltvánnyal fordul a magyar néphez:

Mint egyedi képviselője az antantnak, amellyel a jelenlegi magyar kormány békés viszonyban kíván élni, nyugalmra és rendre hívom fel Budapest és az ország lakosságát és felszólítom arra, hogy a jelenlegi kormány minden rendelkezését a lesgzigorubbban tartsa be, hogy a rend, vagyon és személybiztonság teljes mértékben fenntartható legyen. Mindenki tartózkodjék minden pártgyűléstől, minden felekezeti türelmetlenségtől és mindennemű viszálykodástól, nehogy fokozzák azoknak nehéz helyzetét, akikre a jelen súlyos pillanatban a kormányzás felelőssége nehezedik.

Amennyire módomban és hatalmamban van, törekedni fogok arra, hogy az antant Magyarország mai helyzetén a legrovidebb idő alatt könnyítsen a blokádrészleges, vagy teljes megszüntetésével és a szükséges béke nyújtásával, hogy a magyar nép az értelmessége és szorgalma révén újra felvirulhasson.

Budapest, 1919. évi augusztus hó 1-én.

G. Romanelli,
a budapesti olasz katonai misszió vezetője.

A román hadseregparancsnokság rendelete.**Kivonat a 21. és 25. számú rendeletből (helyesbítve).**

1. Vétkezés tekintetnek mindazon egyének, akik bár nem rossz szándékkal a nyilvános helyiségekben, vonatokban, az utcakon stb. bármilyen közönséges beszédet, megbeszélést foglalkoznak az akar igaz, akár képzelt híreket vagy véleményeket, amelyek a harci tevékenységet érintik; továbbá, amelyek a helyzetre és a csoportok állapására, vagy a katonai hatóságok rendelkezésére, vagy bármilyen, a román hadsereget érintő ügyekre vonatkoznak.

2. Ezen rendelkezések a katonai bírák által első és utolsó fokban foglalkoztatottak és egy évig terjedő börtönrre és 2000 lei pénzbüntetésre elítéltek, amikor a jent vétek képméretes és ártó szándékkal történtek, a háború eseten érvényes büntetések foglalkoztatottak.

Károlyi Mihályt és Hock Jánost Pozsonyban letartóztatták

Bukarest, aug. 5. A Chemarea jelenti Prágából, hogy az ottani lapok híradása szerint, mikor Károlyi Mihály gróf és neje megérkeztek a prágai vasutállomásra, mindkettőjüket letartóztatták.

Közelebbi részletek hiányoznak. Szeged, aug. 5. Ideérkezett teljesen megbízható értesülés szerint a cseh-szlovákok a menekülő Hock Jánost Pozsonyban letartóztatták.

A letartóztatás híre nagy meglepetést keltett, mert tudvalevőleg a cseh-szlovákok egész sereg polgári menekültek és neves politikusnak a menekülését segítették elő. Így Lukács László, Batthyány Tivadar gróf, Apponyi Albert gróf és még sokan részesültek a cseh-szlovákok vendégszeretében.

Ugy látszik, Hock János letartóztatását feljelentés következtében rendelték el.

Ingyenes orvosi rendelő a szegény gyermekeknek.

A polgárság mutasson példát a tanácsnak!

A népjóléti hivatal a legutóbbi tanácsülés elé javaslatot terjesztett a szegény gyermekek ingyenes orvosi kezeléséről. A javaslat szerint helyiséget a népjóléti hivatal adna, a berendezés költségeit pedig társadalmi gyűjtés útján szednék össze.

A tanács tagjai tudomásul vették a jelentést, bele is nyugodtak volna, hogy a szegény gyermekek ingyenes orvosi kezeléshez jutnak anélkül, hogy a városnak pénzébe kerülne, de Magoss György dr. útsíki főügyész fölvetette a kérdést:

— Ki fizeti az orvost?

A tanács tagok erre kimondták, hogy az előterjesztést visszaadják a népjóléti hivatalnak, tegyen az orvos kérdésében újabb jelentést.

Ez történt a tanácsülésen. Előzőleg pedig az történt, hogy pár nap alatt jószívű emberek több ezer koronát adtak össze a rendkívül nagyjelentőségű jótékonyági intézmény létesítésére és egy ismert kiváló gyermekorvos hajlandónak mutatkozott, hogy ingyen rendel a szegény gyermekeknek. Erről a kijelentésről a tanácsnak, legalább is a tanács több tagjának tudomása volt és mégis az történt, hogy az orvos fizetésének kérdése miatt a fontos ügy elintézését elhalasztották.

A tanács tagjainak ezek szerint vagy egyáltalában nincs szociális érzékük, vagy pedig biztosan szeretnék tudni, hiva-

talos írást szeretnének látni, hogy az orvosi kezelés tényleg nem kerül majd egy krajcárjába sem a városnak. Mert ha az orvosi rendelőt meg is teremti a közjótékonyosság, még gondolni sem szabad rá, hogy a város, Debrecen városa, egy vasat is áldozzon holmi egészségügyi, gyermekvédelmi intézmény létesítésére.

A polgárság azonban nem elégedhetik meg a tanács határozatával. Aki csak teheti, támogassa adományaival az ingyenes orvosi rendelő létesítését, mert nem szabad, hogy a gyermekhalandóság enyhítésére oly nagyjelentőségű szociális intézmény kicsinyes szempontokból ne létesülhessen.

Renner kancellár Ausztria békéjéről.

Páris, aug. 5. Az osztrák delegáció vezetője, Renner dr. a következő nagyérdemű kijelentést tette a sajtó képviselői előtt:

— Végre birtokunkban van az egész szerződés, amelyet már hat héttel ezelőtt joggal várhattunk. A hosszú várakozási idő és előkészületeink nem voltak hiába. Elismerjük, hogy a javaslat alkotói megkísérelték megérteni országunk helyzetét és a szerződés alaptendenciáin enyhítettek, valamint a javaslatokon is. Ez az enyhítés azonban csak abban áll, hogy az azonnali kivégzés helyett együttosságra ítélt bennünket.

Hogy ezt a sikerünket kellőleg megitehessük, vonjunk hasonlatot a rendes és az amerikai párbaj között. Mi most ama amerikai módon párbajozó felhelyzetben vagyunk, aki a fekete golyot húzza.

— Szamos tulságosan kemény feltétel esedékességét elhalasztották, de mit használ ez a halasztás az adósnak vagy a hittelezőnek, ha az adós, gazdasági nyelven beszélve, már az esedékesség első napján túl a világon sincs. — A ma reggeli francia sajtó dicseretre méltó tárgyilagossággal utaltakozott az olyan szabályozások ellen, amely Németausztriából évek hosszú sorára tehetetlen hűbérállamot csinálna. Sajnos, a dolgok így történnek, mert a békejavaslatok után a kérdés nem az, hogy hogyan tudunk majd élni, hanem hogy egyáltalában tudunk-e élni? Nem szabadságunkról, hanem létünkéről van szó. Az antant tulságosan nagy győzelmet aratott. Jobb lett volna számára, ha kevésbbé diadalmaskodott volna, mert Auszria, úgy, amilyen a jelenlegi bekefenetetek teszik, hosszú időn át nyugtalanító pont lesz Európában. Keményen sújtottak Németországot. Minket osztrákokat azonban kétszeresen, háromszorosan sújtanak. — mondhatni, szinte erősebben, mint ahogy maguk a győztesek akarják.

— Nem marad más hátra, mint az, hogy az osztrák-német delegáció újból megkísérelje bebizonyítani, hogy nem létező értékeken osztozik az antant, mert az értékeket éppen a monarchia

főlaprőzása által semmisítették meg. Az antant elég kedélyesen azt kívánja, hogy olyan hidakon járjunk, amelyeknek gerendáit saját barátai fűrészelték ketté. Öszinteségünk kötelességünk teszi, hogy figyelmeztessük: Mi magunkra vállaljuk azt a terhet, amelyet elbirunk. Népünk, amely vak bizalommal és hűséggel követte urait, nem tudja megérteni, mivel érdemelte meg ezt a sorsot. Épen azért, mert ígéreteinket megakarjuk tartani, nem akarunk és nem fogunk aláírni olyan kötelezettségeket, amelyeket lelkiismeretünk szerint nem fogunk tudni teljesíteni. Ez nem makacsság, hanem őszinteség. Teljesen föl fogjuk fedni az antant előtt szerencsétlen heivzetünket és így próbálunk olyan békét kapni, amelynek feltételei elviselhetők lesznek hazánkra nézve.

A német munkások a háborúról.

Nauen, augusztus 5. A német szakszervezetek nemrégben a szakszervezetek nemzetközi kongresszusához a következő átiratot küldték:

A német iparosok szövetsége mindig beismerte, hogy Németország Belgiummal szemben helytelenül járt el. Mindig elítélte a háború borzalmaikat, melyek Belgiumban a német megszállás ideje alatt elkövetettek. A belga munkások deportálása nem történt a német munkások jóváhagyásával és amennyire a háboru ideje alatt lehetséges volt, küzdöttünk ellene. A német munkássajtó magatartása, a háboru ideje alatt, Németország helyzetétől függött.

Meg voltunk győződve, hogy Németország védelmi háborut folytat és hogy ez volt Németországban az általános hit, bizonyítja azon tény, hogy a háboru kitörésekor a független szociáldemokraták is így vélekedtek. A német munkásszövetség a háborunak és felfegyverkezésnek mindig ellene volt és a német kormány imperialista tendenciáit sohasem hagyta jóvá. Ha a háboru kitörésekor lehetett volna azt tudni, amit ma tudunk, ha a kormányok nem tévesztették volna meg a munkásokat, a munkásszervezetek és ezek vezetőinek magatartása más lett volna. (Vitorul.)

Taft kritikája a népek ligájáról

London, augusztus 5. Az Egyesült-Államok volt elnöke, Taft, levelet nitézett a köztársasági nemzeti bizottság elnökéhez, amelyben a népek ligája tervének a szenátusban történő elfogadására bizonyos magyarázó tervet ajánl, abban a reményben, hogy elég szenátort tud egyesíteni mindkét párt részéről a középen, hogy a szerződés terjedelmes változtatásait elkerüljék és elfogadják a békeszerződés ratifikációját.

A levél nyilvánosságra hozatalának első eredménye az volt, hogy azok, akik még pénteken a békeszerződés barátai voltak, annak eredeti szövegezésében arra az álláspontra helyezkedtek, hogy az elnököt kényszeríteni fogják bizonyos fentartások elfogadására.

Habár Taft levelében azt mondja, hogy tervének célja megkönnyíteni a békeszerződés kielégítő ratifikációját, mégis a levél legfontosabb része az a támadás, amelyet Wilson és közgazgatása ellen intéz. Az állítja, hogy a jelenlegi helyzet teljesen megfelel a Wilson-féle adminisztráció háboru alatti pártoskodó színezetének és támadja az elnököt azért, mert a béketárgyalásra oly bizottságot vitt magával, amelyben a republikánusok nem voltak képviselve. Ezzel a bizottsággal külföldre menve, túlságosan hangsúlyozta a személyi elemet a szerződés szerkesztésénél.

Taft azt a változtatást ajánlja, hogy az Egyesült-Államok tartásuk felett annak a lehetőségét, hogy a ligából két évi megfigyelés után kijelöljék, hogy a Monroe-elv fentartását követeljük és hogy azon különbségek, amelyek a nemzetek közt a bevándorlási és tarifa kérdésekben felmerülnek, ne legyenek a ligának alávetve. Ugyanabban az időben világosan kijelenti, hogy hajlandó a ratifikációt fentartás nélkül elfogadni.

RENDELET.

Mi az északi csapatok parancsnoka a hadsereg biztosítása és az ország védelme végett

elrendeljük:

1. A kommunista csapatok visszavonulása után a falvakban bujkáló összes ellenséges katonák kötelesek azonnal a legközelebbi csapatoknál jelentkezni, magukkal hozván fegyvereiket, lőszert és felszereléseiket.
2. Mindazok, akik az ellenséges csapatok visszavonulása után bujkálva találtak és nem jelentkeztek, a helyszínen ki lesznek végezelve.
3. Rendőri, közigazgatási és községi hatóságok ezen rendelet kibocsátásától és az ellenséges hadsereg visszavonulásától számítva 24 óra belül kötelesek a falvakban és körletükben maradt ellenséges katonákat és idegeneket, valamint a fegyvereket, lőszert és felszerelést bejelenteni.
4. Ha a fentemlített hatóságok egyikéről behizonyosodik, hogy nem jelentették be a fentemlített egyéneket, valamint fegyvereket, lőszert és felszerelést, amelyről tudomásuk volt, azonnal a Hadbíró elé lesznek állítva és 10 évig terjedő börtönnel és 50,000 lei-ig terjedő pénzbírsággal lesznek megbüntetve, vagy mind a kettővel egyszerre.
5. A poigárok kötelesek azonnal bejelenteni és kiadni az ellenséges csapatok visszavonulása után maradt és bujkáló ellenséges katonákat és idegeneket, valamint az ellenséges katonákkal hátramaradt fegyvereket, lőszert és felszerelést.
6. Mindazok, akikről behizonyosodik — később is — hogy elrejtették ellenséges katonákat és idegeneket és nem adták át a fegyvereket, lőszert és a felszerelést, rögtön ki lesznek végezelve.
7. Ha behizonyosodik, hogy valamilyen faluban ellenséges katonák és idegenek bujkáltak és hátrahagyott fegyverek és felszerelések voltak és ezt sem a lakosság, sem a hatóságok nem jelentették be, az illető községgel szemben megtörté lépéseket teszünk; lakosság száma szerint 50,000 Lei-től 5,000,000 Lei-ig terjedő pénzbírsággal sújtván lesznek.
8. Az a község, melynek lakossága a mi csapataink ellen fegyvert fogott, azonnal meg lesz semmisítve és a főbűnösök családtagjaikkal együtt a helyszínen ki lesznek végezelve.
9. E rendelet ellenőrzése csapatparancsnokok, járásbírák, kormánybiztosok, térszolgálatok, csendőrszolgálatok és más rendőrszolgálatok által, melyek a faluban székelnek, lesz végrehajtva.
10. Jelen rendelet közhírré lesz téve az újságokban, ki lesz plakátírozva minden faluban, térszolgálatoknál, rendőrségeknek, járásbíróknak, esendőségeknek, min

den város utcáin, valamint dobverés által.

Ezen rendelet a megjelenéstől számított 24 óra letelte után lép életbe. Kiadva parancsnokságunknál Debreczen, 1919. július 27. én.

Az északi csapatok parancsnoka:

MIRHAESCU tábornok.

Vezérkari főnök:

ALIMANESCU ezredes.

Otromba plakátok a gázlámpákon.

Az éjszakai „honmentők” hőstette.

Az elmúlt éjszaka, háromnegyed tizenkettő körül, tehát közvetlenül záróra előtt, amikor már csak elvétve lézengett egy-két járókelő a néptelen utcákon, a kapualjak alól itt is, ott is egy-egy sötét alak bukkant elő. Óvatosan maga körül tekintve lopóztak a gyanus alakok a gázlámpákhoz s mikor senki sem láthatta meg őket, kemény kéregpapírra ragasztott kis plakátokat akasztottak föl a gázlámpákra a Piac-utcán, Kossuth-utcán, Csapó-utcán, Darabos-utcán.

Ugyanakkor krétával fölfegyverzett hősök is előbukkantak a sötétből és a vármegyeháza, a nagytemplom és még sok köz- és magánépület falára, nemkülönben sok helyen a járdára is ékes betűkkel fölírásokat rajzoltak föl.

A plakátok és krétarajzok szövege ugyanaz:

„Üsd a zsidót!”

A plakátokon szakértő kezek rondirással pingált piros és fekete színű betűi pompáznak. A krétával rajzolt felírásokról kétségtelenül megállapítható, hogy egy és ugyanazon kéz műve csaknem valamennyi.

Éjfélkor az utcákon cirkáló rendőrök észrevették a gázlámpákon lógó plakátokat, leszedték és bevitték az éjjeli ügyeletre, ahol nyomban intézkedés történt, hogy az összes rendőrszolgálatok kutasanak a hasonló plakátok után és még virradat előtt juttassák el valamennyit a rendőrségre. Így azután reggelre már sehol sem maradt kint plakát, csak az aszfalton és a falakon ékeskedik még most is a kréta-felírás.

A rendőrség megindította a nyomozást a plakátok és kréta-felírások szerzői és terjesztői ellen. Valószínűnek tartja a rendőrség, hogy a tényleges szerzők felsőbbosztályos diákok voltak, de nem tartja kizártnak, hogy az értelmi szerző másutt keresendő.

Az éjszaka sötét hősei, akik a mai nehéz viszonyok közepette ilyen vakmerő önfeláldozással vállalkoztak a „haza megmentésére” aligha kerülnek a rendőrség kezére. Hiszen a rendőrök már az elmúlt éjszaka is észrevehették volna a plakátok kiakasztását éppen úgy, mint ahogy a már kintlógó plakátokat felfedezték. Valamennyi rendőr jelentése azt mondja azonban, hogy nem látták sehol ki és hogyan akasztotta ki a plakátokat. Széleskörű óvintézkedések előzték meg, úgy látszik, a nagyszabású fegyvertényt és az óvintézkedések közé tartozhatott, hogy senki sem látta, illetve senki se látta meg a hőstett elkövetését.

Nem hallgathatjuk el, sőt nyo-

matékosan szögezzük le, hogy a vármegyeháza falán még ma délután 3 órakor is ott disztelenkedett az otromba felírás. Azt kell feltételeznünk, hogy a vármegyeháza

urai nem járnak hivatalba, mert különben észre kellett volna venniük a felírást és intézkedniük kellett volna a felírás eltávolítására.

Az összeomlás előtt

A szovjet-kormány utolsó órái

Tegnap Mezőtúrra érkezett Jónás Károly szolnoki kisbirtokos, aki az utóbbi heteket Budapesten töltötte és a múlt szerdán, július 30-án reggel indult Budapestre. A menekült kisbirtokos a magyar főváros jelenlegi állapotáról a következő érdekes adatokat mondta el:

— Budapesten már hétfőn tisztán látták, hogy a vörös hadsereg súlyos vereséget szenvedett. Ezt bizonyította az is, hogy a frontról Szamuely Tibor Budapestre érkezett. A Britanniaszálloda, a szovjet-ház környékén állandóan nagy sürgéscsörgés van. Ott láttuk Kun Béla feleségét is, aki Gödöllőről bejött a vereség hírére és autója óriási csomagokkal volt megterhelve. A Dunaparton állandóan hatalmas tömegek csoportosulnak, amelyhez különböző népbiztosok intéznek csillapító beszédet. Jelen voltam, amikor Landler Jenő hadseregfőparancsnok beszélt és kijelentette, hogy még nincs elveszve a kommunista Magyarország. Több gúnyos közbekiáltás hallatszott és jellemző, hogy senki sem merte a gúnyolódót bántani.

Védjék-e Budapestet?

Kedden reggel a munkás-, katonai és földmives-tanácsokat gyűlésre hívták össze a dunaparti parlamentbe. Erre a híre a palotát sok százezer főnyi tömeg vette körül és végig a környező utcákon megállt a közlekedés, mert az a hír terjedt el, hogy Budapestet átadják a románoknak. Sikertelen bejutnom a karzatra. Kun Béla határozottan hatásosan, de nagy színészi pózzal jellemezte a mostani állapotokat. Beismerte, hogy a románok Szabolcsvármegyében és Csongrádmegyében átlettek a Tiszát, de a centrumban, Szajolnál és Mezőtúránál érintetlen a vörös hadsereg. (Azóta már is súlyos vereséget szenvedtek. A szerk.) Kun Béla szerint a vereség legfőbb oka az élelemhiány, továbbá hogy a burzsoák segítségére voltak a román csapatoknak. Meg az is hiba, hogy sok burzsoá-érzelmű katonai van a vörös hadseregben. Megnehezítette szerinte a helyzetet, hogy Stromfeld, az eddigi vezérkari főnök és Böhm hadseregfőparancsnok lemondott és megingott az önbizalom a vörös hadseregben. De azért nem veszítettük el a játszmát,

— mondta — mert Oroszország segélycsapatokat küld Besszarábia és Galicia felé. Itt több szociálista haragosan közbekiáltott:

— Ez sohse fog meglőrténni!

Utána Landler Jenő hadseregfőparancsnok beszélt és kijelentette, hogy most jön a front-ról és mondhatja, hogy ott tényleg a bomlás jelei mutatkoznak, de hamarosan visszaáll a rend, mert a cseh frontról tekintélyes csapatokat vezényelnek a román frontra.

Haubrich, Budapest katonai parancsnoka azt javasolta, hogy ürítsék ki Budapestet és a vörös hadsereg vonuljon vissza a Duna mögé és ott várja be azt az időt, amikor Ausztriában is kitör a kommunista forradalom.

Szamuely Tibor a legvehemensebben megtámadta ezért Haubricht és ő, valamint Pogány József kijelentették, hogy rossz taktika volna Budapest kiürítése, mert ez a teljes vereség beismerését jelentené. Kun Béla végül kijelentette, hogy a legvégsőig ki kell tartani, Budapestet nem szabad feladni, nem szabad megfutamodni és gyáván viselkedni.

A gyűlés ezután elvelelte Haubrich javaslatát és elhatározták, hogy Budapestet az utolsó lehetéig védik. Még azon a napon meg is tették az intézkedéseket a sáncok elkészítésére.

Tüntetnek Kunék ellen.

A gyűlés után a tömegben tüntetés volt Kun Béla ellen és a szociálista kormányt éltették. Többen revolverből lőttek és aztán elszaladtak, ebből azt hitték, hogy merényletet követtek el Kun Béla ellen, de jellemző, hogy a lövöldözés után senkisem futott, ami Kun Bélát nagyon leverte és ezt kiáltotta:

— Ezért a tömegért nem érdemes az életemet feláldozni.

Egész este izgatott tömegek hullámoztak és a munkástömegek nyíltan abcugolták a kommunista vezetőket. Egy csoport végig hurcolta Kun Béla nyakán átszuri arcképét. A tüntetőket senkisem bántotta. Az Opera előtt egy munkáscsoport Kun és Szamuely ellen gúnydalokat énekelt. Ha azonban burzsoá-külsejű ember szidja a kommunista vezetőket, azt azonnal letartóztatják és forradalmi törvényszék elé állítják. A kor-

mány megtiltotta a színházi és mozielőadásokat és a kávéházakat már délután sem szabad kinyitni. Élelmiszert most már egyáltalán nem hoznak be, mert félnek, hogy elrekvirálják.

A Hitelbank palotájában szünet nélkül dolgoznak. Oda hordaita ugyanis a pénzügyi népbiztos a lefoglalt drágaköveket és most kiválogatják a legértékesebbeket, amelyeket mindjárt repülőgépen szállítanak Oroszországba.

Jónás elmondta még, hogy ő nagy bajjal tudott lejönni Budapestről, mert az állomásokon lehetőleg senkit sem engednek elutazni. Azt hiszik, hogy mindenki híreket visz a román hadseregnek. Utközben rendetlenül visszavonuló vörös csapatokkal találkozott. Előcsapataik már Nagykátát is elhagyták. Azt mondják, hogy Budapest körül fognak felállni. Jónás a Tiszán éjjel szökött át és eljutott mezőturi rokonaihoz.

A tolvaj cigány tolvaj szerelmese

Akik lopott pénzen akartak megszökni

Szilágyi István Vendég-utca 85. szám alatt lakó kőműves följelentést tett a rendőrségen, hogy takarítónője, *Botos Kulcsár* Mária, bizalmával visszaélve, mintegy 3000 korona értékű ruha- és fehérneműt lopott el tőle. A rendőrség megindította az eljárást *Botos Kulcsár* Mária kézrekerítésére annál is inkább, mert csak nemrégiben lopott el a Bőszörményi-ut 69. szám alatt körülbelül 2000 korona értékű fehérneműt.

Az éjszaka *Mikó* Imre 107. sz. rendőrnök feltűnt éjjel körül egy fiatal nőszemély, aki különböző ruhaneműekkel megpakolva osont a házak mellett. Igazolásra szólította föl és előállította az éjjeli ügyeletre, ahol nagy örömmel ismerték fel benne *Botos Kulcsár* Mária-t.

Azonnal kihallgatták a veszedelmes tolvajt. Elmondta, hogy a lopást *Berki* Gyula cigányzenész felbujtására követte el. *Berki* a szeretője volt, nemrégiben, mint meg is írtuk, nagyobbszabású ékszerlopást követtek el, mivel azonban az ékszerceket visszalopta, a rendőrség szabadlábon hagyta. Érezte azonban *Berki*, hogy a végén mégis csak ülnie kell, elhatározta tehát, hogy idejében megszökik. Felbuztatta tehát a szeretőjét, *Botos Kulcsár* Mária-t, hogy őt is elviszi magával, ha a szükséges pénzt megszerzi. Így jutott a nő arra a gondolatra, hogy a gazdáját meglopja.

A lopott fehérneműt a *Berki* Gyula lakására vitte el és *Berki* anyja, *Berki* Kálmáné a lopott holmi egy részét el is adta. A lánynak azonban lelkiismeretfurdalásai támadtak, attól is félt, hogy az eladás révén esetleg kiderül a dolog, elment tehát tegnap este a vevőhöz és visszavásárolta az eladott fehérneműt. Mi-

kor a holmival utban volt *Berki* kékhez, a rendőr elcsípte és előállította.

Az éjjeli ügyeletről nyomban a lány kihallgatása után kiküldtek *Berki* Gyula lakására, ahol a lopott holmi hiányzó részét megtalálták. Miután pedig *Botos Kulcsár* Mária vallomása szerint *Berki* Gyula szökésre készült, a rendőrség őt is még az éjszaka folyamán letartóztatta.

Új személyszállító vonatok.

A debreceni vonatok közlekedési rendje.

A magyar államvasutak Debrecen állomásának főnöke a következő hirdetményt közli:

Értesitem a t. utazó közönséget, hogy csütörtöktől, e hó 7-től kezdődőleg több új személyszállító vonatot fogunk forgalomba helyezni.

I. Debrecenből indul:

a) az Ec. 4. sz. személyvonat d. u. 1 óra 30 perckor Derecskén át Nagyvárad felé;

b) az 1745. sz. személyvonat d. u. 2 órakor Püspökladányra és csatlakozása lesz Nádudvarra;

c) a 4704. sz. személyvonat d. u. 2 óra 20 perckor Nyíregyházán át Záhonyig;

d) az 1706/a. sz. személyvonat d. u. 2 óra 26 perckor Máramaroszigetig;

e) a 4406. sz. személyvonat d. u. 2 óra 52 perckor Hajduböszörményen át Tiszalökre;

f) a 4206. sz. személyvonat d. u. 5 óra 3 perckor Balmazújvárosra át Tiszafüredig.

II. Debrecenbe érkezik:

a) a 4401. sz. személyvonat Tiszalök—Hajduböszörmény felől reggel 7 óra 23 perckor;

b) az 1710. sz. személyvonat Püspökladány és Nádudvar felől reggel 7 óra 25 perckor;

c) a 4201. sz. személyvonat Tiszafüred—Balmazújváros felől reggel 7 óra 42 perckor;

d) az 5001. sz. személyvonat Záhony—Kisvárdá és Nyíregyháza felől d. e. 8 óra 33 perckor;

e) az 1705. sz. személyvonat Máramaroszigetről d. e. 11 óra 2 perckor;

f) a 4503/a. sz. személyvonat Nagyvárad felől d. u. 1 óra 29 perckor.

Az utazáshoz katonai utazási igazolvány szükséges.

Debrecen, 1919 aug. 5-én.

Tóth Andor,

állomásfőnök.

A gyógyszerárak éjjeli ügyelete

A debreceni gyógyszerárak a következő sorrendben tartanak éjjeli ügyeletet:

Szerda: Nap — Ferenc József-u. 3., Arany Egyszarvu — Kossuth-u. 8., Isteni Gondviselés — Homokkert-u. 109., Boesckay — Czegléd-u. 22., Arany Sas — Hatvan-u. 60.

Csütörtök: Kigyó — Ferenc József-u. 33., Arany Angyal — Ferenc József-u. 50., Reménység — Csapó-u. 18., Magyar Korona — Péterfia-u. 10., Nádor — Sz. Anna-u. 66.

Péntek: Nap — Ferenc József-u. 3., Kossuth Lajos — Ferenc József-u. 30., Csillag — Árpád-tér 1., Arany Sas — Hatvan-u. 60.

Tiszteletbeli előléptetések a rendőrségnél

Herkely Gyula csendőrnagy, a rendőrség ideiglenes vezetője előterjesztést tett a főispánnak több rendőrtisztviselő tiszteletbeli előléptetése iránt.

Az előterjesztés szerint a rendőrség múlt év novembere óta emberfeletti munkát végez, az egyre változó politikai viszonyok a rendőrség helyzetét és munkáját egyre súlyosbították. Az elvégzett érdemes munka megjutalmazása lenne tehát, ha a tisztviselőknek legalább is tiszteletbeli magasabb rangot adományoznának. De indokolja a címadómozgást a szolgálati érdek is, mert a magasabb rang növeli a tisztviselők tekintélyét és végül nem csekély mértékben alkalmas ez a megjutalmazás a tisztviselők ambíciójának és munkakedvének fokozására is.

Herkely őrnagy előterjesztése javasolja *Tóth* Gyula és *Tóth* Lajos II. osztályú rendőrkapitányoknak tb. I. osztályú kapitánnyá, *Szabó* Gyula, *Greczkó* Sándor és *Pap* Lajos fogalmazóknak tb. II. osztályú, *Roncsik* Tibor, rugonfalvi *Kiss* Károly és *Eördögh* László közigazgatási gyakoronkoknak tb. fogalmazóvá való kinevezését.

Rásó István főispán az előterjesztést véleményezést végett a polgármesteri hivatalhoz tette át. *Csóka* Sámuel polgármesterhelyettes-írójegyző ma terjesztette a főispán elé véleményes jelentését.

A jelentés a rendőrtisztviselők tiszteletbeli előléptetését véleményezi. Hozzáfüzi azonban, hogy hasonló indokolással célszerű, közérdekű és méltányos is, hogy a városi közigazgatási tisztviselők közül is többen hasonló tiszteletbeli rangemelésben részesüljenek annál is inkább, mert több szakbizottság jegyzői teendőinek ellátása is megkívánja a rangemelését.

Szeged jót áll az ellenkormány 10 milliójért.

Mint jelentettük, *P. Ábrahám* Dezső ellenkormányának főlkérte Szeged városát, hogy segítse ki pillanatnyi pénzzavarából és vállaljon kezességet egy szegedi pénzintézet felveendő 10 millió korona kölcsönéért.

Szeged város tanácsa múlt csütörtöki ülésén tárgyalta az ellenkormány adósági kötelezvényét és a város kezességi nyilatkozatát, amelyet a tízmillió kölcsönt folyósító alkalmi egyesítéssel szemben tett.

A kormány adósági kötelezvényében a kölcsönnek az 1 százalékos folyósítási költség levonásával szeptember elsejéig való visszafizetésre kötelezi magát s fedezetül lekötött az összes állami adókat.

Kijelenti ezzel szemben a város, hogy a kormányért összes ingó és ingatlan vagyonával jót áll, de abban az esetben, ha a kormány fizetési kötelezettségének nem tenne eleget, az így támadt fizetési kötelezettsége fedezéséül a Szegeden a városi pénztárba befolyó összes állami adókat visszatartja mindaddig, amíg a kezesség folytán vállalt

kifizetés összegét a befolyó állami adókból nem biztosítja.

A tanács az adósági kötelezvényt és a nyereségi nyilatkozatot egy nem szavazat ellenében elfogadta.

Az ellenkormány toboroz a Bácskában.

Szeged, aug. 4. A szerb kormány beleegyezett abba, hogy a nemzeti kormány három dunántúli vármegyében a nemzeti hadsereg részére toborozhasson.

Gömbös hadügyi államtitkár megbízatása értelmében Szabadkára utazott, hogy ott a toborzási előkészületeket fogantossítsa.

E. J.

HIREK.

— A városi költségvetés. Miután a városi tanács úgy határozott, hogy az idei költségvetést újból letárgyalja, a számvevőség elkészítette a 1919. év első felének kiadásairól szóló kimutatását, hogy a tanácsnak a tárgyaláson kellő felvilágosításokkal szolgálhasson.

— Gróf Tisza Istvánné halála. Nagyváradról jelentik, hogy özvegy gróf *Tisza* Istvánné hosszas lelki szenvedés után Geszten a napokban meghalt. A nagyasszony, aki férje mellett a legviharosabb időkben is páratlan önfeledéssel tartott ki, utolsó tagja volt *Tisza* István gróf családjának, mert ifjú *Tisza* István gróf, mint ismeretes, múlt év novemberében spanyol betegséggel meghalt. *Tisza* Istvánné a geszti sírboltban helyezték örök nyugalomra.

— A főispán állami kiutalásai. *Rásó* István a szakvélemény meghallgatása után az állampénztárból kiutalta a következő összegeket: Az itélőtábla részére 1500 korona irodai általányt. Augusztus-szanatorium részére havi 100.000 kor. ápolási költséget; a főállamügyészség részére 1000 kor. bünyügyi általányt; a siketnéma-intézet részére a vármegyei alapítvány kamatai fejében 400 kor.; az itélőtáblai ideiglenes napidíjasoknak 4000 kor.; a szülészeti klinika részére 23.000 kor.; az államügyészség részére a bünyügyi költségek fedezésére 30.000 kor. az egyetemi menzának a nyári tanfolyam idejére 16.000 kor.; a reáliskolának 800 kor.; a telekkönyvi hivatalnak 2366 kor.; a ref. egyházkerületnek az Apafi-alapítvány kamatai fejében 4000 kor. A főispán a felsorolt kiadásokat a közintézmények zavartalan működése érdekében folyósította. A további közérdekű kiutalások fölött a legközelebbi napokban dönt a főispán.

— Szerencsétlenség a cséplőgépnél. Sajtos Eszter 23 éves hajdusámsóni napszámos leány cséplés közben a cséplőgép dobjába került és jobb lábán súlyosan megsérült. A debreceni kórházba szállították.

— **A gazdák már reggel 4 órakor közlekedhetnek.** A megszálló parancsnokság átirata folytán a magyar-román összekötő hivatal értesíti a gazdálkodó közönséget, hogy mindazok, akik gazdasági munkával foglalkoznak, már hajnali 4 órakor szabadon közlekedhetnek.

— **Rózsa Mór dr. meghalt.** Tegnap este 9 órakor szívélhíjdésben, pár percnél hosszabb idő után meghalt Rózsa Mór dr. orvos 63 éves korában. A váratlanul elhunyt orvos ismert ember volt Debrecenben, örökös orvosa volt a Zion-egyletnek, rendelő orvosa a betegsegélyező pénztárnak. Váratlanul elhunyt kiterjedt rokonságán kívül nagyszámu ismerősei körében is mély részvételt keltett.

A „Zion” debreceni betegsegélyező egyesület előjárása mely szomorúsággal jelenti, hogy Dr. Rózsa Mór, az egyesület hosszú időn át volt orvosa, f. hó 4-én váratlanul elhunyt. A megboldogultban az egyesület tagjai lelkiismeretes orvosokat gyászolják. Emléke közöttünk marad! A temetés f. hó 6-án d. u. 3 órakor lesz a Széchenyi-utca 27. sz. gyászháztól. Kértenek az egyesület tagjai, hogy a temetésen minél nagyobb számban jelenjenek meg.

— **Az utazási igazolványokat újból kiadják.** A vármegyházán levő katonai zónaparancsnokságtól vett értesítés szerint az utazási igazolványok újból kiadottnak. Az utazás tekintetében a kerábban kiadott rendeletek maradnak érvényben. Az igazolványok megszerzésére magyar és román nyelven írott kérvényt kell a parancsnoksághoz beadni. Meg kell jelölni abban az utazás célját és azt, hogy hová akar utazni a kérelmező. A kérvényhez erkölcsi és szavatossági bizonyítvány, továbbá két darab fénykép csatolandó. A zónaparancsnokság minden kérvényt 8 nap alatt intéz el. Nehogy a parancsnokság munkájában zavartság, a kérelmek sürgetése tilos, mert minden kérelemre megadják nyolc nap múlva a választ.

— **Eltűnt fiu.** Németh Károly 13 éves cipésztanonc Jakab Sándor Rákóczy-utca 26. szám alatti lakásáról f. hó 3-án délután eltávozott és azóta nem tért vissza. A szőke, zömöktermetű fiu szürke szmü vászonruhát hordott. Mestere kérésére körözi a rendőrség.

— **A szükségpénz kibocsátása,** mint megírtuk, egyelőre abban maradt. A város vezető emberei legutóbb megbeszélést tartottak és úgy határoztak, hogy megkísérik, nem lehetne-e Nagyváradról megfelelő szakembert hozatni, aki a szükséges kliséket elkészítené. Mihelyt egy klisé elkészülne, nyomban meg lehetne kezdeni a megfelelő bankjegyek nyomását. Egyébként azonban azt az álláspontot is figyelembe vették, hogy esetleg rövid időn belül megnyílik az út Bécs felé és ez esetben a szükséges pénzmennyiség a fehér bankjegyek becserelése után könnyen beszerezhető lesz.

— **Koszorumegváltás.** A debreceni máv. üzletvezetőség személynéje korán elhunyt kártársa: néhai Kovács Bernát máv. ellenőr emlékére koszorumegváltás címén 735 koronát gyűjtött a helybeli Stefánia gyermekvédő egyesület részére. Miután fenti egyesület ez idő szerint a városi népjóléti hivatal keretében működik, a gyermekvédelmi célokra hozzánk juttatott fenti összeg átvételét nyugtázva az adakozóknak nemesszívű adományaikért őszinte és hálás köszönetünket fejezzük ki. Debrecen, 1919 augusztus 4. Városi Népjóléti Hivatal.

— **Felzabadult iskola.** A Jókai-utcai ref. elemi népiskola udvarán a katonai parancsnokság nagyszámu lovat helyezett el. A ref. iskolaszék kérésére Rásó István főispán közbenjárt, hogy az iskola területéről a lovakat más megfelelő helyre telepítsék át.

— **Megadóztatják a szódavizet.** A városi számvevőség azon akciója során, hogy a város megcsappant jövedelmeit fokozza, tervbevette az ásványvizet és a szódavizet megadóztatását is. Az erre vonatkozó előterjesztés Tóth Emil tanácsnok előadásában már legközelebb a tanácsülés elé kerül. Ugyancsak Tóth Emil tanácsnok fogja valószínűleg már csütörtökön a tanácsülésre terjeszteni a kávéházi és szállodai vendégek megadóztatására vonatkozó javaslatot is.

— **A városi tenyészállatok rekvirálása.** A központi rekviráló-bizottság intézkedésére a város tenyészállatainak egy részét is rekvirálják és pedig a méneket 4000, a kancákat 1000—1200, a

bikákat 2000 koronás átvételi áruk mellett.

— **Baleset.** Vadász Lajosné 44 éves Demke baráki lakos véletlenül benzinnel megégette a bal kezefejét, Sulyos égési sebeivel a közkörházba szállították.

— **Kartonmanchetták,** melyeket nem kell mosatni, kaphatók A c z é l Henrik könyv- és papírkereskedésében.

Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy a legjobb férj, apa, nagypapa, após, testvér és rokon

Dr. RÓZSA MÓR

orvos

f. hó 4-én este 10 órakor, 63 éves korában, legboldogabb házasságának 34 ik évében váratlanul elhunyt.

Temetése f. hó 6-án d. u. 3 órakor lesz a Széchenyi-u. 27. sz. gyászháztól.

E mérhetetlen csapást soha el nem muló fájdalommal gyászolják:

Özvegye: **Dr. Rózsa Mórné** szül. **Bodánszky Mariska.**

Gyermekei:

Dr. Farkas Mózesné szül. **Rózsa Ilona,**
Rózsa Tilda.

Veje: **Dr. Farkas Mózes**

Unokái:

Farkas Ella és István.

Anyósa:

Öz. Bodánszky Lipótné

Testvérei:

Rózsa Lajos,
Sonnenwirth Bernáthné,
Gelbmann Józsefné,
Bloxberg Simonné

azonkívül sógorai, sógornei, unokahugai, unokaöccsei és az egész kiterjedt rokonság.

SZINHAZ.

Biharj Ákos bucsufellépte. A Biboros címszerepében, parádés szerepében lépett föl a szezonban utoljára Biharj Ákos. A legnagyobb magyar recitátorok egyike frenetikus sikert aratott ebben a szerepben tegnap este is, babéreső, szebbnél-szebb virág-kosarak, ezüstkoszorú és vége-szakadatlan ünneplés mutatta a lelkesült közönség szeretetét és elismerését.

Honthy Hanna ma este lép fel a Vígsházban Biharj Ákos klasszikus szavaló-estélyén.

Park mulató. A színházi idény befejezésével a színtársulat tagjai áttették székhelyüket a Park mulatóba. A grandiozus szóra-

kozó hely tarka és változatos előadásaiival, látványosságaival szombaton nyílik meg nagy ünneplés keretében, Vasárnap délután gyermekelőadás és számtalan szórakoztató multság várja a közönséget. Belépő díj este 7 órától 8-ig 2 kor., azon túl 3 kor., Vasárnap d. u. 3 órától 5-ig 2 kor., azon túl 3 korona. A nagyszabású előkészületekből ítélve, Debrecen egy olyan elsőrendű nyári szórakozó helyre tesz szert, aminővel más vidéki város nem dicsekedhetik.

Törvénykezés

A 12 tagú orgazda-szövetség. A törvényszék ma folytatva a főtárgyalást a villák losztogatóinak orgazdái ellen indított bünygyben. A bíróság orgazdaság büntetésében mondta ki bünösnek Markovits Jánosné és öz. Tökés Jánosné és őket két évi, illetőleg tíz hónapi börtönrre, Papp Istváné és Hamza Lajosné pedig orgazdaság vétségéért öt havi illetőleg két havi fogházra ítélte. a többi vádlottat felmentette.

Tolvaj cseléd. A múlt év decemberében feljelentést tett a rendőrségben Ungerleider Gábor helybeli malomtulajdonos felesége, hogy volt cselédje, Sajtos Flóra a lakásában levő szekrényéből 1300 koronát elloptott. A megejtett nyomozás során Sajtos Flóra beismerte a lopást. A vizsgáló bíró múlt év december 20-án elrendelte Sajtos Flóra előzetes letartóztatását, azonban a fennadalmi törvényszék április 10-én szabadlábra helyezte. Ma vont a felelőségre a törvényszék Sajtos Flórát és hét havi börtönrre ítélte.

Mindenkinek saját érdeke

ruhaszükségletét

Feldheim Testvérek

(Király-utca 4.) posztóruházában
beszerezni,
ahol állandóan választékos raktár
angol férfi, női ruha, costum szövetek
és női ruhaselymekben.

SPORT.

Football-mérkőzés Ujfehértón. Vasárnap tartotta Ujfehértón az Ujfehértói Sport Egylet a

Létorière ögróf.

— Regény. — (38)

Irtai SUE JENŐ.

Két öreg úszfejű szolga ujjasmellényben, derekukon széles bőrvél, a hernferesteri várur vacsoráját készítette, aki még nem érkezett haza reggeli vadászataról. Az előkészületek egyszerűek voltak. A szolgák hosszú, tömör tölgyfaasztalt tettek a kandelóhoz, a felsőrészéhez odátámasztották a várurnak durva faragású cimerevel kirakott falámlásszékét, melynek karja meynyezet formán nyult ki. A szék elé egy ezüst tányért, jobban mondva tálat tettek a szolgák, két fontnyi kenyeret és a családi cimerral ékesített három ezüst kancsót, amelyeket a várur palacknak és pohárnak is használt. Az egyik, két pintes, a sörnek,

a másik, az egy pintes, a bor-nak, a harmadik, a fél pintes, a meggyviznek kellett. Vacsora közben rendszerint még egyszer megtöltötték a kancsókat. Abrosz, asztalkendő, kés, villa nevelésesen fölösleges tárgyak voltak. Az akkori vadászok mindig két vadászkést hordoztak övükben, egy hosszú egyenest a vad megölésére, meg egy széles, görbe, a közönséges asztali késnél valamivel nagyobb, amellyel megnyúzták a vadat és ezzel vágták el ebéd közben is a húst.

A szolgák cintányérokat és kenyérdarabokat raktak az asztal két oldalára, ahol a várur különböző szolgáló foglaltak helyet rangjuk szerint. Németszág patriarchális hagyományai szerint a hernferesteri várur együtt evett a szolgálóival. Jobb oldalán kopjása, Truchsesz Erhard foglalt helyet, bal felől udvarmestere,

Selbitz. Az utóbbi, miközben föl-tette a tűzre a savanyu káposztát és a vadat, Link öreg lovászmesterrel együtt az asztalt rendezte el.

Nöket sohasem lehetett látni a várban; vasárnap eljött az öreg Mina, a lelkes házvezető-nője a várba, hogy megsüsse a jövő hétre való kenyeret, míg a várur Bécsben volt gyűlésen. Szerdán, a gyűlés második napján, Wilhelmina asszony a fehérneműt hozta rendbe, mindig olyankor, amikor a várur távol volt, mert ez a legnagyobb ellenszenvvel viseltetett az asszonyi nem iránt.

— Az ur ma soká késik, — mondá az udvarmester, bosszusan tekintve a szarvashusra, amely már száradni kezdett.

— Sötét van és nagyon esik az eső, Selbitz mester. Talán vadászat közben a harteresseni er-

dőségbe jutott az ur. Truchsesz Erhard mester azt üzente Károl-pincérinással, hogy az ur vadászóra vadászik s ha a vadászóra a fersensacki erdőből jönnek, rendszeren keresztülfutnak a mocsaras rónaságon a harteresseni erdőségbe s azután a Poior-tóban lehet megfogni őket. Ez legalább nyolc órai ut oda és ugyanannyi vissza, Selbitz mester.

— És ilyen sötét éjszaka, ilyen esőben és ilyen rossz utakon bizony messze van az. De hallgass csak, Link, — mondá az udvarmester figyelve, — nem az ur kürtje hallatszik?

— Nem, Selbitz mester, a szél sivit keresztül a vitoriazászlón.

— Mennyi lehet az idő? — kérdé az udvarmester, mert az óra használatát épp oly kevésbé ismerték a várban, mint Otahaitiban.

(Folyt. köv.)

Hajdunánási Athletikai Club-bal barátságos labdarúgó mérkőzését. Eredmény 8:1 az újfelhértóiak javára.

A DNySC. Olds-boy csapata holnap szerdán és pénteken este fél 7 órától 8-ig traininget tart a DTE. nagyerdői sporttelepén. Előbb, d. u. 5 órától fél 7-ig az I. és II. csapatok tartanak traininget. A vezetőség.

Úszóverseny. A DKASE. úszó szakosztálya szorgalmasan készül az e hó 16-ikán tartandó úszóversenyére. A versenyszámok a következők: 30 méteres mellúszás (gyermek részére), 60 méteres mellúszás (ifjúság részére), 60 méteres mellúszás (hölgyek részére), nyíltversenyszámok: 200 és 400 méteres mellúszás, és 100 méteres hátúszás. A verseny érdekességét növelni fogja a vízi-polo láték (vízi-football), melyben a D. V. S. C. és D. K. A. S. E. edzett úszói fognak egymással küzdeni. A versenyt a máv. fűtőház hátfamögött, a Balogh-féle téglagyár telepén lévő halastóban tartják meg.

Felelős szerkesztő:
DR. HEGEDŰS LORÁNT
Kiadó:
HEGEDŰS ÉS SÁNDOR
Irodalmi és nyomdai részv. társ.

Friss élesztő

kicsiben főlvágyva mint csomag számra állandóan kapható
KUPFER IGNÁC
liszt- és fűszerkereskedésében
Bádogos-utca.
Viszonteladók a legelőnyösebben lesznek kiszolgálva

Új liszt-könyvecskéket

lisztre, valamint kenyérre állandóan legpontosabb kiszolgálás mellett eszközölök.

Szíves pártfogást kérve:

Sedler Márton

sütőmester

Széchenyi-utca 49.

Jó karban lévő
cserépkályhák
olcsón eladók.
Megtekinthetők a kiadóhivatalban.

Élesztőt

egész évre biztosíthat magának ha liszt-könyveit

KUPFER IGNÁC

liszt- és fűszerkereskedésében
Bádogos-utca beadja, hol a lisztvevők az élesztői mézériák között is élesztővel rendszeresen ellátnak.

Pezsgős üveget

bármilyen mennyiségben veszek

Péterfia-u. 61.

KLINGER JÓZSEF

címfestő műhelye
Piac-utca 66. sz.

Elvállal izléses címtáblák készítését.

Szegedi Rózsapaprika

valamint marosújvári 100 fokos szappanfőző maroszóda nagyban és kicsiben legelőnyösebben kapható

KUPFER IGNÁC liszt- és fűszerkereskedésében
Bádogos-utca.

Nem kell mosatni!

Karton-manchetták

kaphatók

Hegedűs és Sándor

irod. és nyomdai r.-t.
könyv- és papírkereskedésében.

Mindenféle
fuvarozást,
ugyszintén könnyű hintóval vidékre is állandóan vállalok.
Péterfia 38.

Darkau Jodsolfürdő

Teschen mellett, Kelet-sziléziában (magasan koncentrált Jodsol).

Idény május 15 — szeptember végéig.

Tudakozódások intézendők:

Kurverwaltung Darkau.

A román királyi katonai parancsnokság által engedélyezve.

M e g h i v á s.

A Debreczeni Termény-Áruraktár és Gyáripár Részvénytársaság

1918/19-ik évi XXXII-ik évi rendes közgyűlése

1919 augusztus hó 15-ik napján délután 4 órakor a társaság (Hid-utca 16. sz.) telepén lesz megtartva, melyre a társaság részvényeseit tisztelettel meghívja
Debreczen, 1919 augusztus 4-én az Igazgatóság.

N A P I R E N D:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1918/19. üzletéről; mérleg, zárszámadás, nyereségelosztás és felmentvény tárgyában határozathozatal.
2. Egy igazgatósági tag választása.
3. Felügyelő-bizottság díjazásának megállapítása.

Az évi mérleg és a vonatkozó mellékletek a társaság helyiségében az üzleti órák alatt megtekinthetők. — A közgyűlésen résztvevői szándékozó részvényes köteles a közgyűlés előtt legalább 3 nappal a társaság pénztáránál, vagy a Magyar Általános Hitelbank debreczeni fiókjánál, vagy a Debreczeni Első Takarékpénztárnál részvényeit letenni

Értesitem a t. vásárló közönséget, hogy

Liszt-könyvecskéket

elfogadok,

ugyszintén fűszer, csemege és mindennemű italok legszolidabb árban kaphatók. Ugyanítt mézet és falgyümölcsöt veszek.

Brunner Gyula

fűszer- és csemegekereskedése
Piac- és Simonffy-utca sarok.

Hivatalos és magán

bélyegzőt

gyorsan készit

HERCZEG

Simonffy-utca 5. sz.

Telefon 653.

Pérfi ruha fordításokat

ugyszintén egész öltönyeket, legkényesebb izléseknek megfelelően elkészíték.

Morgenstern Manó

uriszabósága

Szent Anna 5.

Élesztő!

Naponta friss, állandóan kapható, kizárólag nagyban, fűszer és liszt-kereskedőknek és oly iparral ellátott üzemek és üzemek részére, hol az eladásra szükségelt sütés igazolható, bodegák csakis üzleti sütés céljából lesznek kiszolgálva. Mindenkor legelőnyösebb napi árt esetről-esetre előzetesen bejelentem a Közélelmezési hivatalnak. Házhoz szállításra megrendeléseket elfogadok, valamint vidéki kereskedőknek is szívesen állók rendelkezésére.

Rosenthal Sándor

kizárólagos élesztő kereskedő. Csapó utca 19. szám.

Apró hirdetések

Apróhirdetések egyszeri közlése 10 szőlő 4 korona, minden további szőlő 40 fillér. — Kővér betűkkel nyomott szavak kétszeresen számítatnak.

POSTA

Ibolya jeligére levél van a kiadóban. Annusnak levele van a kiadóhivatalban. Házasság szempontjából szeretnék megismerkedni intelligens fiatal emberrel. Csak »Komoly« jeligére kérek levelet a kiadóhivatalba.

Irénke. Bocsnatot kérek, hogy a jelzett helyre nem mehettek el, azonban olyan okok adták elő magukat, amit csak személyesen mondhatok el. H.

Fiatal úriember, ki sok szabad idővel rendelkezik, keresi független urhölgy érdeklődő barátságát, kívül szabad idejét kellemesen eltölthetné. Levelet »Vénusz« jeligére a kiadóba kérek.

VEGYES

Román nyelvre mindenféle kérvényeket írok és fordítok egész nap. Haimovits, Szentanna 58.

Házbanháza kiadó 250 holdas földbirtok Debreczentől 2 óra járásra. gazdasági épületekkel ellátva. Réti fekete föld. Értekezhetni Gazdák Bankjánál Kossuth-u. 17.

KERESLET

A város központján különbejárta butorozott szobát keresek. Cím a kiadóban.

Egyetemi hallgató keres eljőre egy csinosan butorozott csendes szobát. — Cím a kiadóhivatalban.

Tanulóleányok és fiúk nyomdánkban és könyvtárszolgálatunkban felvételtünk.

Leptihordó asszony felvételük.

Fiatal házaspár, gyermek nélkül, két-szobás, szerényebb lakást keres. Gárdos, Miklós utca 23. jobbra.

VETEL

Veszek és adok el mindenféle ékszer, aranyat, ezüstöt és drága kőveket. Krámer József, József kir. herceg-utca 8.

Veszek egy 0-ás vagy 1-es számú pénzszerkeletet. Címek a kiadóhivatalba kéretnek.

30-40 holdas tanyabirtok, megfelelő gazdasági épületekkel, lehetőleg Debreczenhez közel, megvételre kerestetik. Cím a kiadóban.

Jókarban levő 100 kötetes komplett nemzeti kiadású Jókai sorozatot venni. Cím a kiadóban.

Szépírodalmi könyveket, jó állapotban levőket veszek. Cím a kiadóhivatalban.

ELADAS

Eladó ajtó, ablakok, vasajtók, zsáruk, closet csészék, mosdók a más építkezésből kikerült felszerelési tárgyak. Megtekinthetők Bácsy-utca 7. sz. alatt.

Egy nagyobb és egy kisebb cserépkályha eladó. Megtekinthetők a kiadóhivatalban Piac-utca 49. II. udvarban az emeleten.

Fin gyermekruhák eladók. Bika bérház II. emelet 3. szám. Olcsó árak. A ruhák ujak.

Fekete gyászkalap, teljesen új, eladó. Cím a kiadóban.

Buhára való nyári mosó szövet métere 83 koronánál — egy ruhára való női szövet — eladó. — Cím a kiadóhivatalban.

Kombinált szövet, papír és pamut kelme, 25 méter olcsón eladó. Piac-utca 49. II-ik udvar az emeleten.

Csinos cserépkályhák olcsón eladók. Megtekinthetők a kiadóhivatalban.

Cenzurat de Sublocotenentul Horfia.